

AUTHENTICATION IN ART

AiA Art News-service

Prado sceptisch over onderzoek Jeroen Bosch

El Bosco Conservator Prado bekritiseert conclusie van Bosch Research and Conservation Project dat twee werken niet van Bosch zijn

- Koen Greven

3 november 2015

Pilar Silva wikt en weegt haar woorden. De conservator van de Jeroen Bosch-tentoonstelling in het Prado Museum wil niemand beledigen, maar ze kan het onderzoek van het Bosch Research and Conservation Project (BRCP) naar de authenticiteit van *De Zeven Hoofdzonden*, dat in Madrid hangt, niet serieus nemen. „Ik vraag me af of deze mensen wel over de juiste expertise beschikken”, zegt Silva in een telefonisch interview. „De echtheid is vaker in twijfel getrokken, maar nooit met zoveel toeters en bellen. Dan moet je heel zeker van je zaak zijn.” Zaterdag meldde het BRCP dat zowel *De Zeven Hoofdzonden* als *De Kruisdraging* niet van Bosch is.

Silva zegt zich over de gang van zaken te verbazen. Vorige week kreeg ze in Madrid een deel van het onderzoek te zien, waarin nog duidelijk een aantal zaken ontbraken. „Ze vertelden me hun conclusies, maar waren duidelijk niet zeker van hun zaak. Ze moesten nog dingen afronden. Dat zou in december gebeuren”, vertelt Silva. „Ik zou vorige week de Nederlandse tekst ter inzage krijgen. Opeens werd zaterdag met veel bombarie het nieuws gepresenteerd. Dit proces is in mijn ogen niet eerlijk gespeeld.”

Sterker nog: Silva vindt dat haar naam en die van andere leden van het wetenschappelijk comité zijn misbruikt. „Er is ons nooit wat gevraagd of voorgelegd. We zijn op kosten van het project naar verschillende bijeenkomsten in Europa geweest. Maar in de uitkomst van het onderzoek zijn we niet gekend. Dat is toch vreemd? De handtekening van de onderzoekers staat eronder. Zij moeten dit nu maar verdedigen. Waarom dit nu en op deze manier naar buiten moest komen is mij een raadsel. Maar dat is mijn verantwoordelijkheid niet.”

Er zit meer wroeging tussen het Prado en ‘Nederland’. Het Madrileense museum leent een aantal van zijn werken waaronder *De Hooiwagen* uit aan een expositie over Jeroen Bosch die vanaf februari volgend jaar plaatsvindt in diens geboortestad 's-Hertogenbosch. Ook het Prado zal vijfhonderd jaar na de dood van Bosch een tentoonstelling aan *El Bosco* wijden. De Spanjaarden zijn een beetje geïrriteerd door de wijze

waarop de Nederlanders hun expositie steeds als de ‘grootste’ en ‘meest onderscheidende’ aanprijzen.

Silva vindt dat het Noordbrabants museum van Den Bosch de waarheid geweld aandoet. Van 31 mei tot 11 september toont het Prado met *Bosch. The Centenary Exhibition* volgens haar „de belangrijkste tentoonstelling over Bosch ooit”.

„In Nederland laten ze naast zijn werk zestig boeken over hem zien. Dat is inderdaad bijzonder. Maar daarmee worden zijn schilderijen toch een beetje ondergesneeuwd. De echte topstukken zoals *De Tuin der Lusten*, *Het Antonius-drieluik*, *De Aanbidding der Koningen* en *De Zeven Hoofdzonden* zijn alleen in Madrid te zien. En ja, die laatste komt gewoon als echt werk in de catalogus te staan. Dat is zo’n origineel werk dat alleen Bosch het gemaakt kan hebben.”